

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) ile kâr amacı gütmeyen küresel bir kuruluş olan Dünya Sualtı Federasyonu (CMAS) arasında 14 Haziran 2023'te Paris, Fransa'da sualtı kültür mirasının korunması alanında bir anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşma çerçevesinde sualtı kültürel mirasını korumak için CMAS tarafından kendisine üye 100'den fazla ülke Federasyonu aracılığıyla özel eğitim programları ve farkındalık çalışmaları gerçekleştirilecek, aynı zamanda UNESCO tarafından düzenlenen eğitimler de desteklenecektir. CMAS'tan dalış sertifikası sahip olan yüzbinlerce dalıcıyı sualtındaki kültürel nesnelere arkeolojik değeri konusunda aydınlatmak, ve bu dalıcılar vasıtasıyla "vatandaş bilimi" çerçevesinde yeni buluntu ve bilgilere ulaşmak amacıyla bilim adamları ve bilimsel kuruluşlarla iş birliği yapmayı içeren bu anlaşma UNESCO Kültürden Sorumlu Genel Direktör Yardımcısı Ernesto Renato Ottone ve CMAS Bilim Komitesi Başkanı Francisco Lacase tarafından UNESCO'dan Crista Pikkat, Edouard Planche ve Ulrike Guerin, CMAS'tan da Hakan Öniz'in katılımıyla imzalanmıştır.

Bu iş birliği çerçevesinde CMAS, hem bilimsel dalış alanında UNESCO'nun eğitim faaliyetlerini destekleyecek hem de CMAS'ın dalış eğitimi sistemi içerisinde başta bir ve iki yıldız dalıcı eğitimleri olmak üzere yer alan çeşitli programlarla Sualtı Kültürel Mirasının Korunmasına yönelik temel standartlarla eğitim verilecektir. Kar amacı gütmeyen bu programlar sonunda CMAS tarafından verilen eğitimleri alan dalıcılara CMAS-UNESCO sertifikaları verilecektir. Bu anlaşma, UNESCO 2001 Sözleşmesi Sekreteryasından Dr. Ulrike Guerin ve CMAS Bilim Kurulu Kültürel Miras Direktörü / Akdeniz Üniversitesi Sualtı Arkeolojisi Araştırma Merkezi Müdürü Doçent Dr. Hakan Öniz tarafından 16-19 Mayıs 2022'de hazırlanmış, 13 ay süren UNESCO onay sürecinden sonra imzalanmıştır.

CMAS PROTECTION PROGRAM

UNESCO CMAS

UNDERWATER CULTURAL HERITAGE

6th | 7th APRIL

CPAS, Rua Alto do Duque, 45, 1400-009 Lisboa

Event Registration: www.fpas.pt

Diving instructors of all diving training systems

Dive centers with instructors who hold this certification can apply to become a CMAS | UNESCO Protection Program recognised dive center

REGISTRATION
MORE INFORMATION WWW.FPAS.PT

6th 7th April
LISBON - PORTUGAL

REGISTRATION

Partners: UNESCO, LISBOA, ICDJ, CMAS, PARTNERS, HONORARY

UNESCO-CMAS Anlaşmasından sonra gerçekleştirilen ilk eğitim programı Lizbon'da yapılmış, Portekiz Sualtı Federasyonu ile birlikte yapılan ve iki gün süren eğitime Portekiz'deki 38 dalış merkezinin eğitmenleri katılarak UNESCO-CMAS Sualtı Kültür Mirasının Korunması sertifikasına hak kazanmıştır.

Bu programda sonra gerçekleşen ikinci uluslararası program ise 11-20 Mayıs 2024 tarihlerinde Akdeniz Üniversitesi, UNESCO ve CMAS tarafından Antalya'da hayata geçirilmiştir. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, UNESCO Türkiye Milli Komisyonu ve Kemer Tanıtım Vakfı tarafından desteklenen programda Akdeniz Üniversitesi Sualtı Arkeolojisi Araştırma Merkez Binası ve Akdeniz Arkeolojisi Derneğine ait UPL Bilimsel Araştırma ve İnceleme Gemisi ile 23. Uluslararası Kemer Sualtı Günleri çerçevesinde sağlanan Kiriş-Limak Lymra ve Göynük-SevenSeas otellerine ait salonlar kullanılmıştır. Konaklamanın ilk bölümü İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ikinci bölümü ise Kemer Tanıtım Vakfı tarafından sağlanmış, tüm katılımcıların konaklaması bölgedeki beş yıldızlı otellerde sağlanmıştır. Programa UNESCO Afrika Bölge temsilcileri vasıtasıyla ülkelerin UNESCO Milli Komisyonları vasıtasıyla Senegal, Mozambik, Cezayir, Tunus, Mısır, Kenya, Maritius, Comoros, Cibuti, Madagaskar, Eritre, Gambia ve Fas Kültür Bakanlıklarından temsilciler katılmış, ayrıca

Türkiye Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı Sinop, Muğla ve Rize Müdürlüklerinde üç uzman da eğitim almak amacıyla yollanmıştır. Program şu şekilde ilerlemiştir:

11 Mayıs 2024 Cumartesi

UNESCO-CMAS Sualtı Arkeoloji Profesyonelleri Bilimsel Dalış Eğitim programının ilk günü olan 11 Mayıs cumartesi günü katılımcıların kayıt işlemlerinin tamamlanmasının ardından Akdeniz Üniversitesi, Sualtı Arkeolojisi Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü ve CMAS Sualtı Kültür Mirası Komitesi direktörü Doç. Dr. Hakan Öviz açılış konuşmasını yapmış akabinde katılımcılar da kendileri ve ülkeleri hakkında genel bilgi vermiştir. CMAS Bilimsel Komite Başkanı Francisco Alberto LACASE ve UNESCO 2001 Sözleşmesi Sekreteryası Dr. Ulrike Guerin'in de program nezdinde katılımcılara internet üzerinden bağlanmış ve tebrik ve başarı mesajları iletmış, bunların ardından program resmi olarak başlamıştır.

Doç. Öviz, CMAS Güvenlik Kuralları, sualtındaki arkeolojik değerler ve Yeni CMAS Sisteminde Sualtı Kültür Mirası konulu sunumlarını gerçekleştirmiştir. Sualtı kültür mirası kazı çalışmalarında eserlerin görüntülerin fotogrametrik işlemlerini gerçekleştiren, 3 boyutlu veriler üreten bağımsız bir yazılım ürünü olan Agisoft Photoscan uygulamasının teknik kapsam ve kullanımı aşamalarını içeren sunumu, katılımcıların da interaktif katkısıyla Akdeniz Üniversitesi Sualtı Kültür Mirası Araştırmaları yüksek lisans öğrencileri Bilgisayar Mühendisi

Meltem YANIK ve Mimar Ülker Çağlar tarafından yapılmıştır. Programa Agisoft firması yazılım desteği vermiştir.

Program, Doç. Öniz tarafından yapılan 2020 yılında CMAS Sualtı Kültür Mirası Komitesi üyeleri tarafından kabul edilen Sualtı Kültür Mirası el işaretlerini anlam ve gösterim şekillerini içeren sunumu ile devam etmiş, Türkiye ve dünya tarihinde sualtı kültür mirasına dair ilk yasal adımların atıldığı Osmanlı döneminde 19.yüzyılın ikinci yarısında yaşamış arkeolog Osman Hamdi Bey'in sualtı kültür mirasının korunmasına dair çalışmaları Sualtı Kültürel Miras Araştırmaları yüksek lisans öğrencisi Ayşegül Dağdagül tarafından ortaya konmuştur.

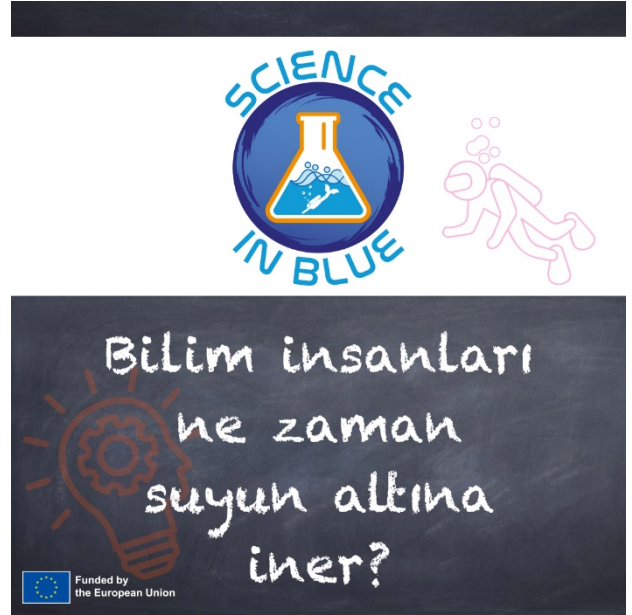
Sualtı kültür mirasının sürdürülebilirliğinde en önemli unsurun farkındalık olduğunun vurgulandığı; bu farkındalığın ancak sivil toplum kuruluşları, özel sektör, dalış eğitmenleri, su altı profesyonelleri, uluslararası kuruluşlar, kamuoyu, toplum ve balıkçıların arasındaki iletişimin sağlanması noktasında oluşacağını Dr. Ceyda ÖZTOSUN'un Farkındalık&Riskler başlıklı sunumu ile katılımcılara aktarılmıştır.

12 Mayıs 2024/Pazar

UPL Bilimsel Araştırma ve İnceleme Gemisine erişimin ardından katılımcılar ile temel dalış uygulamaları tatbik edilmiş, Kemer bölgesinde ilk dalışlar yapılmıştır. Doç.Dr.Hakan Öniz ve Yolanda Duarte tarafından sualtı arkeolojisi çizim teknikleri konusunda yaptıkları sunumların ardından çizim tekniklerinin sualtında uygulanması için ikinci dalışlar gerçekleştirilmiştir. Dalış ve çizim ekipmanlarının temizlenmesinin ardından otellere transfer sağlanmıştır.

13 Mayıs 2024/ Pazartesi

Sualtı fotoğraf çekimi eğitimi Doç.Dr. Hakan Öniz ve Mozambik Cumhuriyeti'nden katılım sağlayan arkeolog Cezar Mahumane tarafından gerçekleştirilmiş, sualtı arkeolojisi profesyonellerinin su altındaki kültürel değerlerin 3 boyutlu görsellerini oluşturmak için kullanacakları teknik, yöntem ve ekipmanlar anlatılmıştır. Sunumların akabinde her bir katılımcı, sualtına indirilen objelerin Agisoft Photoscan 3B uygulamasının gerektirdiği yönergeyle fotoğraf çekimleri yapmıştır. Dalışların ardından sualtında çekilen fotoğraflar ile 3B görseller oluşturulmuştur.

Bu eğitimlere ek olarak Akdeniz Üniversitesi ve Galatasaray Üniversitesi iş birliğiyle 2024-2026 yılları arasında Türkiye genelinde uygulanmak üzere kabul alan toplumun ve çocukların sualtı bilimsel çalışmaları konusunda bilinçlendirilmesi amacıyla hazırlanan AB destekli SCIENCE in BLUE "WHEN SCIENTIST GO UNDER THE WATER" projesinin tanıtımı Prof. Dr. Salih Murat EĞİ tarafından yapılmıştır. Dalış ekipmanları ve çizim

ekipmanlarının temizliğinin ardından katılımcıların UPL araştırma gemisinden otellere transfer sağlanmıştır.

14 Mayıs 2024/ Salı

UNESCO-CMAS Sualtı Arkeoloji Profesyonelleri Bilimsel Dalış Eğitim programı, Kemer limanında bulunan UPL Sualtı Araştırma gemisinde toplanılmasıyla dördüncü gününe devam etmiştir. Program, Doç. Öniz'in sualtı kazı yöntemleri ve Sonar (Sound Navigation and Ranging) teorisi sunumuyla başlamıştır. Teknik bilgilendirmenin ardından katılımcılar gruplar halinde dalışa başlamış ve her birinin kazı yöntemlerinden olan kaldırma balonu ve airlift kullanması sağlanmıştır. Günün ilk dalışlarının bitmesiyle UPL araştırma gemisine ve deniz botunun Sonar sistemleri Doç. Öniz eşliğinde sualtı arkeologlarına tanıtılmış ve aradaki sistem farklılıklarına değinilmiştir.

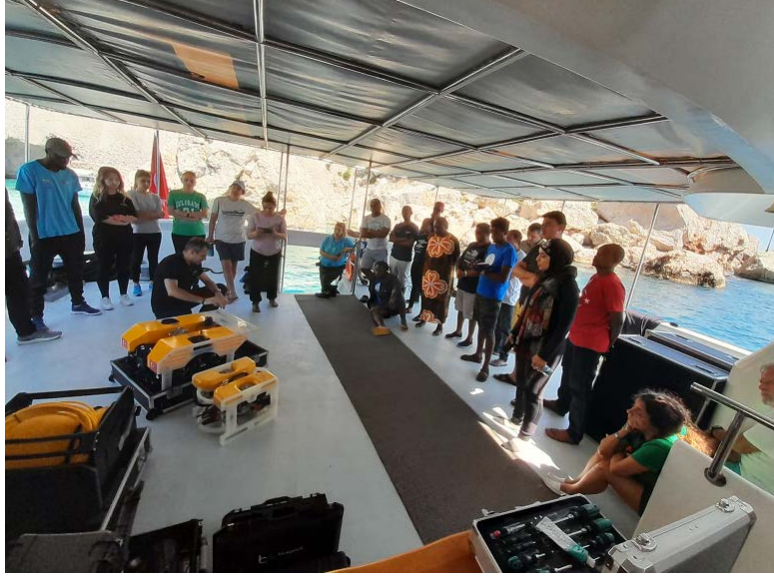

Yemek arasının ardından Prof. Murat Eği tarafından Full Face maskelerinin çeşitleri, kullanım yöntemleri, avantaj ve dezavantajları hakkında bir sunu gerçekleştirilmiş, sualtı tabletlerinin çalışma yöntemleri ve modelleri hakkında teknik bilgiler verilmiştir. Günün ikinci dalışlarında katılımcılar sualtında full face maskeleri tecrübe etme imkânı elde etmiş ve sualtı tabletleriyle belirlenen objelerin fotoğraflarını çekmişlerdir.

15 Mayıs 2024/ Çarşamba

UPL Sualtı Araştırma gemisinde programın beşinci gününe devam edilmiştir. Program, gemide Ankara Hacettepe Teknokente faaliyetlerini sürdüren Hoytek firmasının ürettiği sualtı robotlarının (ROV) tanıtımı Dr.Bertan Tezcan tarafından başlatılmış, temel ROV operatörlüğü

eğitimi verilmiştir. ROV cihazlarının sualtına indirilmesiyle katılımcılar da gruplar halinde dalış yapmış sualtında ROV cihazlarıyla buluşmuştur. Akabinde Galatasaray Üniversitesi'nden Prof. Murat Eği, Tamer Özyiğit tarafından dalış bilgisayarları ve tabletleri tanıtılmış katılımcıların tabletlerle sualtında çekimler yapması sağlanmıştır.

Eđitimlerin bitmesinin ardından katılımcılar UNESCO'nun amaçları arasında yer alan kültürel çeşitlilik yaklaşımları çerçevesinde UPL Bilimsel araştırma Gemisinde Afrika gecesi organize edilmiştir. Katılımcıların kendi milli kıyafetleriyle dahil oldukları bu gecede kendi ülke mutfaklarından sembol yemekleri hazırlamışlar ve bu yemekleri sunumlarıyla birlikte paylaşmışlardır.

16 Mayıs 2024/ Perşembe

UPL Sualtı Araştırma gemisine intikalin ardından Dr. Abdullah Arslan dekompresyon teorisi ve basınç odası konulu sunumunu yapmış gemideki basınç odası katılımcılarla incelenmiştir. DAN Alert Network oksijenli ilk yardım uygulamaları sunumu yöntem ve ekipmanlar tanıtılmak suretiyle Prof. Murat Egi, Taner Özyiğit tarafından yapılmıştır. Sunumların ardından katılımcılar ROV cihazlarının eşliğinde sualtı scooterları ve tabletlerinin pratiğinin yapılması amacıyla dalışlar gerçekleştirmiştir.

17 Mayıs 2024/ Cuma

UNESCO-CMAS Sualtı Arkeoloji Profesyonelleri Bilimsel Dalış Eğitim programının son dalış gününde Tekirova mevki Üç Adalar dalış noktasına varılmıştır. SCIENCE IN BLUE projesinin de dahil edildiği ROV fotoğraf, sualtı fotoğraf ve film yarışması düzenlenmiştir. Yarışmacıların fotoğraf ve video çekimlerini yapmaları için dalışlar gerçekleştirilmiş, çekimlerin bitmesiyle yarışma tamamlanmış ve otellere transfer sağlanmıştır.

18 Mayıs 2024/ Cumartesi

UNESCO-CMAS Sualtı Arkeoloji Profesyonelleri Bilimsel Dalış Eğitim programı sekizinci gününe IKUD toplantı salonunda CMAS-UNESCO Workshop sunumlarıyla

başlanmıştır. Dr.Çağlar Çakır sualtı arkeolojisi GIS bilgi sistemi, Dr. Massimo Capulli İtalya'da Sualtı Arkeolojisi, Dr. Pedro Barlos Portekiz'de Sualtı Arkeolojisi, Dr. Ricardo Duarte, Yolanda Duarte Mozambik'te Sualtı Arkeolojisi ve Azedine Kara Fas'ta Sualtı Arkeolojisi konulu teknik sunumlarını gerçekleştirmiştir. Aranın ardından Dr. Karolina Trusz Polonya'da Sualtı Arkeolojisi ve Prof. Ahmet Denker Sualtı Arkeolojisinde VR- AR Teknolojileri konulu sunumları paylaşmıştır. Program, Tahsin Ceylan, Efe Akçakayalıoğlu ve Erhan Öztürk'ün hazırladığı film gösteriminin ardından sona ermiştir.

19 Mayıs 2024/ Pazar

UNESCO-CMAS Sualtı Arkeoloji Profesyonelleri Bilimsel Dalış Eğitim programının son günü, Kemer Seven Sea Hotel toplantı salonunda Doç.Dr. Hakan Öviz'in CMAS Sualtı Kültür Mirası konulu sunumu ile başlamış katılımcıların da kendi ülkelerindeki sualtı kültür mirası çalışmaları hakkında detaylı bilgiler verdiği sunumlarla devam etmiştir. Sunumlar Senegal, Mozambik, Cezayir, Tunus, Mısır, Kenya, Maritius, Comoros, Cibuti, Madagaskar, Eritre, Gambia ve Fas Kültür Bakanlıkları temsilcileri tarafından yapılmıştır. Katılımcıların isimleri aşağıda yer almaktadır. Yemek arasının ardından Prof. Dr. Şengül Aydıngün İstanbul Limanları, Dr. Haldun Aydıngün Bronz Çağda Akdeniz ve Akdeniz Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Çağlar Çakır'ın Kıyı Jeomorfolojisi konulu prezentasyonlarını tamamlamalarıyla programın sunu kısmı sona ermiştir.

Günün devamında AB-SCIENCE in BLUE "WHEN SCIENTIST GO UNDER THE WATER" projesinin prömiyeri, Kemer Kaymakamı, Kemer Belediye Başkanı, TSSF Başkan Vekili ve kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileriyle akademisyenler, turizmciler, bölge ilkokullarından öğrenciler, aileler ve öğretmenlerinin de katılımıyla KETAV ve Akdeniz

Üniversitesi ev sahipliğinde Prof. Murat Egi ve Dr. Ceyda ÖZTOSUN'un projenin amaç, hedef ve kapsamına dair yaptıkları bilgilendirme konuşmalarıyla gerçekleşmiştir.

Prömiyeri müteakip 23. Uluslararası Kemer Sualtı Günleri ödül töreniyle sualtı fotoğraf ve film yarışması kazananlarına ödülleri takdim edilmiş, UNESCO-CMAS Sualtı Arkeoloji Profesyonelleri Bilimsel Dalış Eğitim programını başarıyla tamamlayan katılımcılara CMAS Bilimsel Dalış Profesyoneli sertifikaları sunulmuştur.

20 Mayıs 2024/ Pazartesi

Katılımcılar sabah otellerinden alınarak Phaselis antik kentine teknik gezi düzenlenmiştir. Gezinin sona ermesiyle program tamamlanmış misafirlerin ülkelerine dönüş işlemleri başlamıştır.

Söz konusu program **4 Haziran 2024** tarihinde Paris'te yapılan UNESCO 2001 Sözleşmesi STAB (Bilim ve Teknik Danışma Kurulu) toplantısı ile UNESCO Akredite STÖ'ler toplantısında Dr. Ulrike Guerin (şahsen) ve Doç.Öniz (çevrim içi) tarafından sunulmuş, bütün dünya ile paylaşılmış, her iki toplantı sonuçlarında da geniş yer almıştır. Böyle bir program dünyada ilk kez yapılmış, düzenleyen kurumlara ve ülkemize önemli bir prestij kazandırılmıştır.

PROGRAMA EĞİTİM ALMAK AMACIYLA KATILANLAR

Burhan Korkut Odabaş	Bakanlık Rize	Mehmet Çöndür	Bakanlık Sinop
Ali Ay	Bakanlık Milas	Momade Osumane	Mozambique
Jentrix Chochy	Kenya	Mellek Cherif Slimane	Algeria
Ahmed Kanano	Djibouti	Musa FOON	Gambia
Ahmed Mohamed Nadjim	Comoros	Isais Tesfazghi	Eritrea
Moussa Wele	Senegal/UNESCO	Tahina Ratsiambakaina	Madagascar
Ricardo T. Duarte	Mozambique	Yolanda T. Duarte	Mozambique
Cezar Mahumane	Mozambique	Celso Simbine	Mozambique
Samira Jamu	Mozambique	Samah Moustafa	Egypt
Hanna Kureemun	Mauritius	Wertani Hanen	Tunisia

SCIENTIFIC DIVER FOR UNDERWATER CULTURAL HERITAGE OPERATIONS

NAME- LAST NAME

UNESCO-CMAS Scientific Diving Training
for Underwater Archaeology Professionals
May 19, 2024

Assoc. Prof. Dr. Hakan ÖNİZ
CMAS Cultural Heritage Director

Francisco LACASE
President of The CMAS
Scientific Committee

Dr. Ulrike GUERIN
UNESCO Representative

